

БИЉАНА МИЛОВАНОВИЋ ЖИВАК

МУШКЕ ПЕСМЕ

КАКО ТРЕБА ДА ИЗГЛЕДА ПЕСМА

Песма треба да буде дугачка и танка, као бреза,
Да се увија стих око стиха вертикално,
као што се стабла шљиве у Куршумлији
Увијају, једно уз друго, према небу
(видела сам у ТВ емисији да се тамо војска цара Лазара
Причестила пре Косовског боја)
Песма не треба да буде дебела и набијена
као сумо рвач, феминисткиње би рекле: рвачица,
треба да буде висока, у најмању руку као одбојкашица,
да можеш да блокираш, да премашиш мрежу
и у одразу убереш куршумлијски шљиву
Да прелетиш преко целог терена и још даље
иза краја, до бескраја, мора бити такве песме!
Зашто да се мисли збијају и нагуравају, коме и чему
Претрпани стих који не може да дише, као пејзаж без неба
Као манијак који дува за врат девојкама у биоскопу,
Па то је некултурно!
Нервирају ме мушкарци са својим широким стихом
Који се простире преко целе странице
Као што се њихови стомаци простиру по фотељама
Распловљавају се, клизе низ наслоне према
Персијским теписима, насловним страницама
Корицама, преводима, поетским старлетама
Као медведи, као моржеви, као стари слоновии са кљовама
Од чије ће слоноваче направити накит.
Ох, гле! Па то њихови стихови у неку далеку реку плове

Сливају се у Дунав, и из Дунава у Црно море...
Таласи океана носе их и шире, разливају стих
у реченицу, звуче као кад читаш причу,
Немају ритам и музику, али опкорачење, важно је опкорачење
То је једина кривина на досадном праволинијском путу
По равници, која ствара депресију, и зато је у Војводини
Суицид најчесталији! Ах, јао мени, па шта то радим,
Ево, премештам своје витке стихове, Ентер увис,
Гурам два-три у један широки, изгледа да покушавам
Да пишем као мушко!

НЕ УМЕМ ДА ПИШЕМ ПЕСМЕ

У раној младости, замишљала сам, да ћу писати
Под псеудонимом
Не да бих сакрила своје име, свој идентитет, своје порекло,
Већ да бих сакрила свој пол

Име би било мушко и ја бих, макар привремено
Уживала у осећању слободе, иако лажном –
Јер бити жена и бити слободна
Немогуће је, барем немогуће истовремено
Бити слободна и без гриже савести
Јер увек постоји нешто важније од писања песама
Важније је, заправо, све

И зато, када ме питају мушки писци,
Угледни уредници, најбољи издавачи,
Зашто не учиним нешто са собом, нешто озбиљно,
Док ми буље у деколте и колена
Док очекују да на истим тим коленима
Клечим и обављам оно озбиљно
Што се подразумева да се мора обавити

Не умем да пишем песме, не знам откуда вам то,
Кажем,
И настављам да котрљам своју судбину
Као балеган своју лоптицу.

ГРОБНО МЕСТО ЗА НЕНАПИСАНЕ ПЕСМЕ

Уморна сам од песама, у мени умрлих,
Које упорно траже своје гробно место
А ја им га нисам ископала, па их слажем
Једне преко других, бацам у колективну раку
Коју махнуто затрпавам, не обележавам
Чак ни каменом, као што су се гробови
Некрштене деце обележавали.

Цело су ми тело притиснуле
У крв су ушле, у косу, у нокте, у очне јаме,
Улазе у мене као што црви улазе у леш
И гризу ме, изједају, никад не престају!
Радо бих експлодирала, да их се ослободим,
Али унутрашњи фитиљ ми је неупотребљив,
Влажан од суза које никада нисам пустила
Да их достојно ожалим, уз нарикање и црнину.

ИДЕНТИФИКАЦИЈА У РЕМ-У

Док су Најбоље у биткама рањаване, кидани им
Витални органи и делови тела – преживеле су просечне,
несвесне своје небитности. А шта бива са тим Најбољим
Речима, које попут вампира беже са првим пругама
Дана, док тело савладава сан? Остаци блуде
До јутра, прерушени у песму, О, скардне ли слике
у РЕМ-у! Као када са ратишта допреме тело,
да га најближи идентификују, а тело без главе.

ЕКСХУМАЦИЈА

Сада, када сам вас ископала
Из срца и желуца, уопште ми не миришете
Миришљавим миром, као што очекивах
Читајући житија и јеванђеља. Песме моје,
Закопаване у масовним гробницама,
Смрдите ми као прави лешеви, као потупуно
Обични и ни по чему посебни – смртници.
Зар не би требало да будете мироточиве,
Узвишене и бесмртне, боговима блиске,
Да ме до Олимпа понесете, или барем до Авале
И да ми тело од чудотворног мира оздрави?